

влява та да си продължи живота и да може, догдѣ е живъ, да работи за своѣ ползѣ и за ползѣ на други-ты. На това учать *Анатомія-ша* и *Физиологія-ша*.

6) *Да знае съставни-шы чѣсти на веществво-шо, кое-шо употребява*, т. е. да знае всяко нѣчто отъ что е съставено и какъ ся разлага то на прѣвоначны-ты си чѣсти, на примѣръ: отъ что е съставено дръво-то и за что кога гори то измѣнява ся та една чѣсть отъ него става на дымъ, а друга на пепелъ и на вжглища; за что желѣзо кога ся измокри, рѣждава и что е това рѣжда-та; за что негасенъ варъ кога ся тури въ водѣ ври; за что кога ся влѣе въ спиртъ вода побѣлѣва; да знае още отъ что и какъ ставать различни-ты бои и др. т. За всичко това учи наука-та, коя-то ся нарича *Химія*.

7) *Да знае что е хубаво и добро; а что грозно и лоше*; т. е. всичко, что си въображава да може и да го изобрази: да може да пише хубаво писмо, да чрътае различни планове — да знае отъ живописство.

8) *Да знае наукѣ-шѣ за домакинство* (земледѣліе, скотовѣдство и др. т.) и *условія-ша*, безъ кои-шо не може да бѣде чловѣкъ добъръ домакинъ.

9) *Да распознава земѣ-шѣ, растенія-ша, минералы-шы и животны-шы*; т. е. да може да распознава прѣсть-тѣ на земѣ-тѣ, като: что е черноземъ, что кленвица, что пѣсчлива и что суха и мочюрлива земѣ и да знае кой за что и кога какъ да употребява; да може да распознава растенія-та, като: дръвѣ, былки и цвѣта; да познава всички животны: питомны, дивы, четвероногы и фръкаты и всички рыбы и животны въ водѣ-тѣ, както и всички бубулечкы по земѣ-тѣ; още да може да распознава и камъни-ты кой какъвъ е и за что е, така и руды-ты, прѣсти-ты и глины-ты и отъ всички тыя да умѣе да ся ползува. На всичко това учать *Геологія-ша* и *Естествена-ша Исторія*.

10) А като что живѣе въ дружество, *шо шрѣбва да знае Всеобщѣ Исторіѣ, Българскѣ Исторіѣ и Исторіѣ-шѣ на книжевнось-шѣ*. Всеобща-та Исторія описва прѣминяльнъ животъ на чловѣческый родъ, и показва, какъ е достигало чловѣчество-то до настояще-то си състояние; на кѣсо: тя е оглядало на прѣминало-то, учитель на настояще-то и управителница за въ бѣдѣще-то на чловѣка.—